

Matchil b'Genut: The Study of Possibility

1. Talmud, Pesachim 116a

משנה: מתחיל בגנות ומסיים בשבח ודורש מארמי אוכד אבי עד שיגמור כל הפרשה כולה.
 גמרא: מאי "בגנות"? רב אמר מתחלה עובדי עבודת גלולים היו אבותינו, [ושמואל] אמר עבדים היינו.

Mishnah: One begins with disgrace and concludes with praise...

Gemara: What is "with disgrace"? Rav said: "From the beginning our ancestors were idolaters." And Shemuel said: "We were slaves."

2. No Yolk! Scientists Unboil an Egg Without Defying Physics

<https://www.livescience.com/49610-scientists-unboil-egg.html>

Scientists have figured out a way to do something that seems impossible: unboil an egg. But strange as it may sound, the feat doesn't defy basic laws of science. When you boil an egg, the proteins unfold and refold into a more tangled, disordered form. But in a new study, a group of researchers found a way to pull apart the proteins in cooked egg whites, and allow them to refold into their original shape. The finding could dramatically reduce the cost of cancer treatments and food production, the scientists reported yesterday (Jan. 27) in the journal ChemBioChem

3. Yehoshua 5:2-12

בַּעַת הַהִיא אָמַר ד' אֵל יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צָרִים וְשׁוּב מִלְּאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית: וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צָרִים וַיְמַלְּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל גְּבַעַת הָעֵרְלוֹת...
 וַיֹּאמֶר ד' אֵל יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גִּלְתִּי אֶת חַרְפַּת מִצְרַיִם מֵעַלְיֶיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה... וַיִּחַנּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח...
 וַיֹּאכְלוּ מֵעֵבֹר הָאָרֶץ...

At that time Gd told Yehoshua: Make stone blades, and circumcise Israel again. And Yehoshua made stone blades, and he circumcised Israel at *Givat ha'Aralot*... And Gd said to Yehoshua: Today I have removed the shame of Egypt from you. And they called the place Gilgal, until today. And Israel camped in Gilgal, and they performed the Pesach... And they ate of the land's produce...

4. Yehoshua 24:2-4

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר ד' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: בְּעֶבֶר הַנְּהַר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, תְּרַח אָבִי אֲבֹרָהָם וְנָחֹר, וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים: וְנֹאֲקַח אֶת אֲבוֹתֵיכֶם אֶת אֲבֹרָהָם מֵעֶבֶר הַנְּהַר אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן וְנֹאֲרָבָה אֶת נְרָעוֹ וְנֹאֲתָן לוֹ אֶת יִצְחָק...

And Yehoshua told the entire nation: So declares G-d, Lord of Israel! Beside the river your ancestors dwelled long ago, Terach, father of Avraham and father of Nachor. And they served the gods of others. And I took your ancestors, Avraham, from beside the river, and I brought him through the entire Land of Canaan, and I multiplied his children and I gave him Yitzchak...

What's in a Moon?

1. Midrash, Mechilta d'Rabbi Yishmael Bo 17

והגדת לבנך. שומע אני מראש חדש ת"ל ביום ההוא אי ביום ההוא יכול מבעוד יום ת"ל בעבור זה בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך על שולחנך:
 "And you shall tell your son" – I might think this is from Rosh Chodesh? "On that day". If it's on that day, I might think during the daytime? "Because of this" – when matzah and marror are placed before you on the table.

2. Talmud, Pesachim 6a-b

"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום. רבן שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות."
 מאי טעמא דתנא קמא? שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על הפסח שני שנאמר "ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו" וכתוב "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם." ורבן שמעון בן גמליאל אמר לך איידי דאיירי במילי דפסחא מסיק להו לכל מילי דפסחא.
 מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל? שהרי משה עומד בראש החדש ומזהיר על הפסח שנאמר "החדש הזה לכם ראש חדשים" וכתוב "דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבת וגו'..."

"We ask and teach the laws of Pesach for thirty days before Pesach. Rabban Shimon ben Gamliel says two weeks."

What is the first sage's rationale? For Moshe instructed about Pesach Sheni on Pesach Rishon, in Bamidbar 9. To which Rabban Shimon ben Gamliel would reply that once Moshe was dealing with Pesach matters, he concluded all Pesach matters.

What is Rabban Shimon ben Gamliel's rationale? For Moshe instructed about Pesach on Rosh Chodesh, in Shemot 12...

3. Shemot 12:2-3, 13:4, 23:15, 34:18; Devarim 16:1

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁוֹן הַחֹדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדֶשִׁי הַשָּׁנָה: דַּבְּרוּ אֵל כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁהָ לְבֵית אָבִתּוֹ שֶׁהָ לְבֵית: הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב:

אֵת חֹג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמְרוּ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכְלוּ מַצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בּוֹ יֹצְאתָ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יֵרָאוּ פְנֵי רִיקָם:
אֵת חֹג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמְרוּ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכְלוּ מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יֹצְאתָ מִמִּצְרַיִם:
שְׁמֹר אֵת חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעֲשִׂיתָ פֶסַח לַד' אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאָךְ ד' אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לַיְלָה:

This month is for you the head of the months; it is for you the first of the months of the year. Speak to the nation of Israel, to say: On the tenth of this month they shall each take a sheep per clan, a sheep per home.

Today you leave, in the month of Aviv.

Guard the holiday of matzot; for seven days you shall eat matzot, as I have commanded you, at the time of the month of Aviv, for then you left Egypt.

Guard the holiday of matzot; for seven days you shall eat matzot, as I have commanded you, at the time of the month of Aviv, for during the month of Aviv you left Egypt.

Guard the month of Aviv, and you shall make a Pesach for Hashem, your G-d, for in the month of Aviv G-d took you out of Egypt, at night.

4. Rabbi Naftali Tzvi Yehudah Berlin, Haameik Davar to Shemot 34:18

הַחֹדֶשׁ בְּכֻלּוֹ גָרַם שְׁבוֹ יֹצְאת מִמִּצְרַיִם, לְמַעַן לְלַמְּדֵנוּ כִּי כָל הַחֹדֶשׁ מְסוּגָל לְהַשְׁרִישׁ בּוֹ יְסוּדֵי הָאֱמוּנָה וְעִבּוּדַת ד'. וּמִכַּאֲן לְמַדְנוּ לְעִסּוֹק בְּעִנְיַי פֶּסַח מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ כְּדֵי שִׁיחִיָּה זֶה הַעֲסָק מוֹעִיל לְהַשְׁרִישׁ אֱמוּנָה... וְהֵינּוּ דְאִמְרִינָן בְּהַגְדָּה יָכוֹל מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ כּו'

This month, as a unit, caused you to leave Egypt then, in order to teach that the entire month is specially suited to inculcate the foundations of faith and service of G-d. From here we learn to involve ourselves in matters of Pesach from Rosh Chodesh, so that this immersion will help inculcate faith... And this is why we say in the Haggadah, 'Perhaps this teaching should begin on Rosh Chodesh?'

Gidon's Lesson

1. The song "Va'amartem Zevach Pesach" (Nirtzah, second seder)

נִשְׁמַדָּה מִדִּין בְּצִלִּיל שְׁעוּרֵי עוֹמֵר פֶּסַח

Midian was destroyed with a cake of omer-barley on Pesach

2. Shoftim (Judges) 6:12-13

וַיֵּרָא אֵלָיו מַלְאָךְ ד' וַיֹּאמֶר אֵלָיו ד' עִמָּךְ גִּבּוֹר הַחַיִּל: וַיֹּאמֶר אֵלָיו גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנָי וַיֵּשׁ ד' עִמָּנּוּ וְלָמָּה מִצְּאֲתָנּוּ כָּל זֹאת וְאַיִה כָּל נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר סָפְרוּ לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֵעֲלֵנוּ ד' וְעַתָּה נִטְשָׁנוּ ד' וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַף מִדְיָן:

And an angel of G-d appeared to [Gidon] and said to him, "G-d is with you, mighty warrior." And Gidon said to him, "Please, my master. Is G-d with us? Why has all of this happened to us, and where are His wonders about which our ancestors spoke to us, saying, 'G-d brought us up from Egypt!' Now G-d has abandoned us, and has given us into the hand of Midian!"

3. Rashi to Shoftim 6:13

פֶּסַח הִיָּה. אָמַר לוֹ, "אִמֵּשׁ הַקְּרָנִי אָבָא אֵת הַהֲלֵל, וְשִׁמְעֵתוֹ שֶׁהִיָּה אֹמֵר 'בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם', וְעַתָּה נִטְשָׁנוּ! אִם צְדִיקִים הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲשֶׂה לָנוּ בּוֹכּוֹת. וְאִם רְשָׁעִים הָיוּ, כִּשֵּׁם שֶׁעָשָׂה לָהֶם נַפְלְאוֹתָיו חֲנָם, כֵּן יַעֲשֶׂה לָנוּ, וְאִיָּה כָּל נַפְלְאוֹתָיו?"

It was Pesach. He said, "Last night my father recited Hallel to me, and I heard him say, 'When Israel left Egypt,' and now He has abandoned us! If our ancestors were righteous, let Him act for us in their merit. And if they were wicked, them just as He performed His wonders for them for nothing, so let Him do for us. Where are His wonders?"

4. Rabbi Saadia Gaon, Emunot v'Deiot, Maamar 7

הַבְּחִינָה עַל שְׁנֵי פָנִים, אֶחָד מֵהֶם יְכוּלַת הַבּוֹרָא הַיּוֹכֵל עַל הַדְּבָר אִם לֹא, וְזֶה הוּא הָאֲסוּר... וְהַשְּׁנִי בַחֲנִיַת הָאָדָם עִנְיָנו אֲצִל הַבּוֹרָא, הִישׁ לוֹ אֲצִלוֹ מֵעֵלָה יִתִּירָה אִם לֹא, אַחֵר שֶׁהוּא מוֹדָה שֶׁהוּא יְכוּל עַל הַמַּעֲשֶׂה הַהוּא, וְזֶה מוֹתָר כַּאֲשֶׁר אָמַר בְּגִדְעוֹן

There are two types of testing [G-d]. One is regarding the Creator's powers, whether or not He can do something, and this is the prohibited type... The second is a person's test of his position relative to the Creator, [to know] whether he has a certain standing with [the Creator] or not, acknowledging that [the Creator] can perform the particular deed. This is permitted, as is said regarding Gidon.

5. Mishnah Pesachim 10:5

בְּכָל דוֹר וְדוֹר חַיִּיב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ הוּא יֹצֵא מִמִּצְרַיִם שְׁנֵאֵמַר (שְׁמוֹת יג) "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה ד' לִי בְצֵאתִי מִמִּצְרַיִם."